

(I)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره دکتری زیست‌شناسی - سیستماتیک گیاهی

کمیته زیست‌شناسی

گروه علوم پایه

تصویب سیصد و پنجاه و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

موعد: ۱۳۷۶/۱۱/۱۹

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی

کمیته تخصصی: زیست شناسی

گروه: گروه علوم پایه

گرایش

رشته: زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی

کد رشته:

دوره: دکتری

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و پنجاه و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۱۹ بر اساس طرح دوره دکتری زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی که توسط گروه علوم پایه تهیه شده و به تایید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می‌شوند.

ب: مؤسسانی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بر اساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۶/۱۱/۱۹ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه دوره دکتری زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسونخ می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی در سه فصل برای اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادره سیصد و پنجاه و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۱۹
در خصوص برنامه آموزشی دوره دکتری زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی

- (۱) برنامه آموزشی دوره دکتری زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی
که از طرف گروه علوم پایه پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- (۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره سیصد و پنجاه و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۱۹ در مورد برنامه آموزشی دکتری زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی صحیح است به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تایید است.

دکتر مهدی گلشنی
رئیس گروه علوم پایه

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرماید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دیپلم شورای عالی برنامه ریزی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه

بسمه تعالیٰ

مشخصات کلی دوره دکتری زیست‌شناسی - سیستماتیک گیاهی

۱- تعریف و هدف :

دوره دکتری زیست‌شناسی - سیستماتیک گیاهی (Ph.D) بالاترین مقطع تحصیلی دانشگاهی در این رشته است که به اعطای یک مدرک تحصیلی می‌انجامد و شامل مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی است.

از اهداف مهم این دوره تأمین هیأت علمی برای مراکز آموزشی و پژوهشی و تربیت افرادی است که دارای تفکری خلاق بوده و بتواند با درک مشکلات علمی جامعه به حل آن پردازند . نوآوری ، ایجاد زیر ساخت‌های علمی تولید دانش فنی و گسترش مرزهای دانش سیستماتیک گیاهی از اهمیت خاص برخوردار بوده و رسالت ویژه فارغ‌التحصیلان را تشکیل می‌دهد.

۲- شرایط ورود :

در آزمون ورود به دوره دکتری زیست‌شناسی - سیستماتیک گیاهی از دروس الزامی دوره کارشناسی ارشد علوم گیاهی (تاكسونومی جدید ، متابولیسم گیاهی ، جذب و انتقال ، زیست‌شناسی تکوینی در گیاهان ، یاخته‌شناسی و بافت‌شناسی مقایسه‌ای و اکولوژی پوشش‌های گیاهی) امتحان بعمل می‌آید . این امتحان همراه با امتحان زبان خارجه بصورت کتبی برگزار می‌شود. نمرات این آزمون در موضوعات فوق الذکر به انضمام نمرات داوطلبان در دوره کارشناسی ارشد و کارشناسی و همچنین معروف نامه‌های علمی که بوسیله اساتید دوره‌های قبل داوطلب مستقیماً به دانشگاه ارسال می‌گردد و نیز مصاحبه علمی ، ملاک گزینش دانشجو خواهد بود.

دارندگان دانشنامه کارشناسی ارشد در علوم گیاهی ، زیست‌شناسی سلولی و ملکولی و ژنتیک از یکی از دانشگاه‌های معتبر داخل یا خارج کشور که مورد تأیید وزارت فرهنگ عالی باشد و نیز دانشجویان نیمسال آخر دوره کارشناسی ارشد رشته علوم گیاهی می‌توانند در آزمون ورودی شرکت کنند، ثبت نام پذیرفته شدگان در آزمون ورودی منوط به ارائه مدرک کارشناسی ارشد مرسوم دانشگاهی است.

فصل دوّم

جدول دروس

دروس الزامی دوره دکترای زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعات			زمان ارائه درس	پیشیاز یا زمان ارائه درس
			عملی	نظری	جمع		
۱	بیوسیستماتیک ۱	۲	۳۴	۳۴	۶۸	-	زمان ارائه درس
۲	بیوسیستماتیک ۲	۲	۳۴	۳۴	۶۸	-	زمان ارائه درس
۳	بیوسیستماتیک نظری	۲	۳۴	۳۴	۶۸	-	زمان ارائه درس
۴	جامعه شناسی گیاهی	۲	۳۴	۳۴	۶۸	-	زمان ارائه درس
۵	تکامل و فیلوزنی در گیاهان	۲	۳۴	۳۴	۶۸	-	زمان ارائه درس
۶	خاستگاه گیاهان آوندی	۲	۳۴	۳۴	۶۸	-	زمان ارائه درس
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							

دروس اختیاری دوره دکتری زیست شناسی - سیستماتیک گیاهی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	جمع	نحوی	عملی	زمان ارائه درس	پیشیاز یا
۱	مباحث ویژه	۲	۳۴	۳۴	-		
۲	جغرافیای گیاهی ایران	۲	۳۴	۳۴	-		
۳	تشریح و مرفوژی مقایسه‌ای گیاهان دانه‌دار	۲	۳۴	۳۴	-		
۴	نهاندانگان درختی و درختچه‌ای ایران	۲	۳۴	۳۴	-		
۵	بازدانگان	۲	۳۴	۳۴	-		
۶	تشریح و مرفوژی مقایسه‌ای خزه‌رستها و نهانزادان آوندی	۲	۳۴	۳۴	-		
۷	گرده شناسی پیشرفته	۲	۳۴	۳۴	-		
۸	بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک گیاهان	۲	۳۴	۳۴	-		
۹	تشهها و تکوین گیاهان	۲	۳۴	۳۴	-		
۱۰	هالوفیتها ایران	۲	۳۴	۳۴	-		
جمع		۲۰					

فصل سوم

سرفصل دروس

بیوسیستماتیک ۱

تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری

- ۱ - تنوع ، منابع متنوع (تنوع حاصل از رشد و نمو ، تنوع حاصل از تأثیرات محیط
تنوع حاصل از تغییرات وراثتی)
- ۲ - خاستگاههای مراکز تنوع
- ۳ - هدایت تنوع (مکانیسم‌های انتخاب طبیعی)
- ۴ - نتایج حاصل از تنوع و هدایت تنوع
  - گونه‌زائی
  - مکانیسم‌های گونه‌زائی
  - کمپلکس‌های گونه‌زائی
- ۵ - مکانیسم‌های جنبی گونه‌زائی
  - دو رگ گیری و مکانیسم‌های زادآوری
  - پلی پلوئید
  - تأثیر پایه‌گذار (Fonder Effect)
  - رانش وراثتی (Genetic drift)
  - تحول ژنتیک

منابع :

- 1 - Gant W.F. 1984 . Plant Biosystematics .
- 2 - Ridley M. 1990 . Evolution .
- 3 - Heywood V.H. & Moore D.M. 1984 , current plant concepts in taxonomy .
- 4 - Briggs D & Walter S.M. 1990 plant Variation & Evolution .
- 5 - Stuessy T.D. 1990 . plant taxonomy .
- 6 - Stace C.A. 1986. plant taxonomy and biosystematics.
- 7 - Jones S.B. & Luchsinger E. 1986. plant systematics .
- 8 - Sneath & Sokal 1973 . Numerical taxonomis .

بیوسیستماتیک ۲

تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری

- ۱ - تاریخچه بکارگیری اطلاعات ملکولی و شیمیایی در سیستماتیک
- ۲ - ماکروملکولها و ساختمان آنها
- ۳ - پروتئین‌ها و آنزیمها در سیستماتیک
- ۴ - روش‌های سرولوژی در سیستماتیک
- ۵ - استفاده از سماویتدهای اولیه و ثانوی در سیستماتیک
- ۶ - استفاده از متابولیت‌های ثانوی در سیستماتیک

منابع :

از درس بیوسیستماتیک ۱ منابع شماره‌های ۳، ۴، ۵، ۶، ۷ همراه با منابع زیر:

- 1 - Harborne J.B. & tumer B.L. 1984. Plant chemosystematics
- 2 - Heywood & Pavis 1974Principales of angiosperm taxonomy

بیوسیستماتیک نظری

تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری

توضیح : محتوای درس به نحوی است که دانشجو بطور کامل ضمن آشنایی با تاریخچه سیستماتیک و مراحل مختلف پیشرفت آن با تجزیه و تحلیل داده‌ها در مراحل مختلف و نیز به روش‌های اصلی زیر تسلط کافی پیدا کند.

- ۱ - سیستم‌های طبقه‌بندی فیلوزنیک.
- ۲ - دیدگاه‌های فنتیک.
- ۳ - دیدگاه‌های کلاوستیک یا طبقه‌بندی بیولوژیک.

فهرست مطالب :

- معرفی اصول و مفاهیم اصلی سیستماتیک
- تاریخچه سیستماتیک
- سیستم‌های طبقه‌بندی طبیعی
- سیستم‌های طبقه‌بندی فیلوزنیک
- روش‌های کار در دیدگاه‌های فنتیک
- روش‌های کار در دیدگاه‌های کلاوستیک

منابع :

علاوه بر منابع شماره‌های ۶/۲، ۷/۲، ۱/۴ از درس بیوسیستماتیک ۱ منابع زیر نیز مورد استفاده است.

- 1 - Stuessy H.D. 1990 plant taxonomy .
- 2 - Silverton J & levett daust J.1993. Introduction to plant . population Biology .
- 3 - Staeth P.H.A. & sokal R.R. 1973. Numerical taxonomy.
- 4 - Harper J.K. 1977. population Biology of plants.
- 5 - Cronquist A. Evolution and classification of flowering plants flowering.
- 6 - Takhtajan A. 1969 . Flowering plant origin

جامعه شناسی کیاهی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

- ۱ - تاریخچه فیتوسوسیولوژی
- ۲ - معرفی مکاتب مختلف مثل: زوریخ، مونپلیه، آنگلوساکسون، و پتاکو
- ۳ - معرفی روش‌های مختلف جمع آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها
- ۴ - ارائه نتایج :

- 1 - Whittaker R.H. 1982. Ordination of plant communities.**
- 2 - Harper 1977 Population Biology of Plants.**
- 3 - Silvertown & Lovett Doust J. 1993. Introduction to plant population Biology.**
- 4 - Guinochet , phytosociology.**
- 5 - Braun Blanquet 1951.**

تکامل و فیلوزنی در گیاهان

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

- ۱ - پیدایش گروهها و تنوع زائی
- ۲ - عوامل تنوع زائی ، تغییرات زیست محیطی دوره های زمین با اشاره به پیدایش گیاهان گلدار اولیه.
- ۳ - نیازهای گیاهان آوندی.
- ۴ - فیلوزنی اندام های رویشی در گروهها.
- ۵ - فیلوزنی اندام های زایشی در گروهها.
- ۶ - پالئوبیانیک گرده شناسی فسیل.
- ۷ - ارزش زیر واحدهای سیستماتیکی بخصوص زیرگونه ها ، اهمیت آنها در تاکسونومی جدید.

منابع :

- K. Kubitzki (Edit.) , 1990 , The Families Genera of
Vascular Plants Volume 1 pteridophyles and
Gymnosperms Berlin Heidelberg New York London
Paris Tokyo , Barcelon Barry A. Thomas and Robert A.
Spicer , 1987 . The evolution and palaeobiology .
Emberger L.1960. Traite de Botanioue Vol . 1,11,111
Masson paris.
Scott . D.H.1962. Studis in fossil Botany part 1,11
HAFNER PUVLISHING company NEW York.

خاستگاه کیاهان آوندی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

- ۱ - منشاء شاخه نهانزادان آوندی
- ۲ - نهانزادان آوندی فسیل
- ۳ - نهانزادان آوندی سری لیکوپسیدها
- ۴ - نهانزادان آوندی پتره پسیدا
- ۵ - رده رپنالها
- ۶ - رده پنجه گرگیها
- ۷ - رده دم اسبیها
- ۸ - رده سرخس ها یا اشاره به منشاء سرخس های امروزی و سرخس های دانه دار.

**K. Kubitzki (Bdit) 1990 . The Families and Genera of
Vascular plants Vol . 1 Pteridophytes and
Gymnosperms .
Emberger . L . Traite de Botanique Vol . 2 . tome 1.**

جغرافیای گیاهی ایران

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

- ۱- بحث در ویژگیهای جغرافیای گیاهی ایران در قاره آسیا
- ۲- خطوط اصلی رویشهای ایران و اختصاص عوامل در زون‌بندی آن
- ۳- شرح نواحی پنج‌گانه جغرافیای گیاهی ایران با ذکر ویژگیهای اقلیمی، نوع پوشش در هر یک از مناطق
- ۴- شرح عوامل زیستی در تغییر پوشش گیاهی این نواحی با مطالعه وضع کنونی مراتع و جنگلها
- ۵- وضعیت گذشته، حال و آینده روشهای مناطق پنج‌گانه در ایران

تشريح و مورفولوژی مقایسه‌ای گیاهان دانه‌دار

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

- ۱ - مورفومولوژی دستگاه زایشی و تکامل آن در بریوفیتها (گیاهان خزه‌ای)
- ۲ - مورفولوژی دستگاه زایشی در نهانزادان آوندی (پسیلوتالها، دم‌اسبیان، پنجه گرگیان و سرخسها) و مقایسه آنها با یکدیگر
- ۳ - تشکیل تخمک و پیدایش دانه در بازدانگان
- ۴ - پیدایش گل و مقایسه اندامهای زایا در نهاندانگان
- ۵ - مقایسه اندامهای زایشی در گیاهان مختلف از گیاهان خزه‌ای تا گیاهان آوندی
- ۶ - تشريح بخشهاي مختلف خزه رستها با اشاره به تمایل تمایز سلولی در اندامهای برگساو محور
- ۷ - ساختار تشريحی اندامهای رویشی در نهانزادان آوندی (پسیلوپسیدا، لیکوپسیدا، اسفنوپسیدا، فیلیکوپسیدا)
- ۸ - ساختار دستگاه رویشی در بازدانگان ابتدایی تا بازدانگان پیشرفته
- ۹ - تشريح اندامهای رویشی گیاهان دولپه‌ای
- ۱۰ - تشريح اندامهای رویشی گیاهان تک‌لپه‌ای
- ۱۱ - مقایسه ساختار بافت چوبی در گیاهان آوندی
- ۱۲ - بحث کلی در مورد روند تنفس و تکامل اندامهای رویشی در گیاهان مختلف

نهاندانکان درختی و درختچه‌ای ایران

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

- ۱ - مناطق رویشی ایران
- ۲ - معیارهای تشخیص درختان
- ۳ - راسته **Amentales** و **Casuarinales**
- ۴ - درختان و درختچه‌های دیگر در گروه بی‌گلبرگان
- ۵ - درختان و درختچه‌های گروه جدا‌گلبرگان
- ۶ - درختان و درختچه‌های گروه پیوسته‌گلبرگان
- ۷ - بحث درباره پراکنش و حدود گسترش درختان و درختچه‌ها

بازدانگان

تعداد واحد : ۲
نوع درس : نظری

- ۱- کلیاتی درباره مناطق رویشی ایران
- ۲- تقسیم‌بندی بازدانگان در سیستم‌های مختلف رده‌بندی
- ۳- گروه بازدانگان ابتدایی (**Natrices**) و اهمیت آنها از دیدگاه تبارزایی
- ۴- گروه بادانگان متوسط از **Vectrices**
- ۵- شرح کامل راسته‌های مختلف مخروطیان
- ۶- گروه کلامیدو سپرمه و اهمیت آنها از دیدگاه تبارزایی
- ۷- شرح کامل راسته‌های مختلف کلامیدو سپرمه‌ها

تشریح و مرفوЛОژی مقایسه‌ای خزه‌رستها و نهانزادان آوندی

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

- ۱ - خاستگاه و چرخه زندگی خزه‌رستها
- ۲ - رده‌بندی خزه‌رستها
- ۳ - جگرواشها (**Hepaticae**)، ویژگیهای رویشی و زایشی
- ۴ - خزه‌ایها (**Musei**) ویژگیهای رویشی و زایشی
- ۵ - شاخواشها (**Anthocerotae**) ویژگیهای رویشی و زایشی
- ۶ - اهمیت تکاملی گروههای مختلف خزه‌رستها
- ۷ - پسیلوفیتا (**Psilophyta**) و اهمیت فیلوزنتیکی آنها
- ۸ - لپیدوفیتا (**Lepidophyta**) و اهمیت گروه از دیدگاه تبارزایشی
- ۹ - کalamوفیتا (**Calamophyta**) راسته‌ها و تیره‌های آن
- ۱۰ - زیررده **Primofilices**
- ۱۱ - زیررده **Eusporangiatae**
- ۱۲ - بحث درباره وجود تکاملی پتروفیتا

گرده شناسی پیشرفته

تعداد واحد : ۲
نوع درس : نظری

- توان زیستی گرده و پتانسیل برای انتخاب جنس در گیاهان سائز فلامنولها و استروئیدها بر جوانه‌زنی و رشد لوله‌های گرده،
- بیان ژنی دانه‌های گرده، مدارک مولکولی، دلایل برای رونویسی ژنهای هاپلوئیدی گرده، رونویسی از ژنهای ویژه طی نمو گرده، ویژگیهای ژنهای بیان شونده گرده، ساختار و پرموتورهای مسئول تنظیم ژنهای گرده‌ای، نقش ژنهای خاص گرده‌ای و بساک
- بیان ژن در گرده‌های عقیم، ویژگیهای سلولی و ریختی گرده‌های عقیم، بقای گرده‌های عقیم
- خودناسازگاری (زیست‌شناسی سلولی و مولکولی خودناسازگاری)، اقسام خودناسازگاری، ژنتیک و انواع خودناسازگاری، فیزیولوژی خودناسازگاری، واکنش خودناسازگاری اسپروفیتی، واکنش خودناسازگاری گامتوفیتی
- نقش مکنده لوله‌های گرده، لوله‌های گرده غیر آماسی و غیر منشعب، لوله‌های گرده بدون آماس و منشعب، لوله‌های گرده آماس یافته و غیر منشعب، لوله‌های گرده منشعب غیر آماسی شالازوگامی، رشد لوله‌های گرده منشعب شده در بافت تخمدانی، واکنش بین سینترید و لوله‌های گرده، لوله‌های گرده در برخی بازدانه گان
- تأثیر ترشحات تخمکی بر دانه‌های گرده، جداسازی و شناسایی اسپرمی در گیاهان گلدار، زمینه تکوین سلولهای اسپرمی، ویژگیهای ساختاری، دوشکلی سلولهای اسپرمی و لقاح ابتدایی، ویژگیهای فیزیکی و ساختار شیمیایی سلولهای اسپرمی
- نرسترونی سیتوپلاسمی، نرسترونی سیتوپلاسمی و دلایل ژنی آن در ذرت، در گل اطلسی، جهش یافته‌های نرسترون
- تنظیم نمو تخمدان و گامتوفیت بوسیله اکسین، اتیلن بدنبال گرده افشاری، وابستگی نمو گامتوفیت نر و ماده، نقش اتیلن در تنظیم نمو تخمدان بعد از گرده افشاری
- اساس مولکولی نر عقیمی در گیاهان عالی
- فراساختار دیواره سلولی وابسته به لایه مغذی و نرسترونی
- آلرژیهای گرده‌ای و مسایل مربوط به آن

بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک کیاهمی

تعداد واحد : ۲

نوع درس : نظری

۱ - اصول پایه : الف - تاریخچه پیدایش ، اهمیت ، جایگاه و کاربردهای بیوتکنولوژی مولکولی و مروری کوتاه بر اعمال ژن، همانند سازی، رتویسی، ترجمه، جهشها و مکانیسمهای تنظیم عمل ژن

ب - آنژیمهای مهم مورد استفاده در مهندسی ژنتیک، نوکلئازها، لیگازها، پلیمرازها، آنژیمهای تغییر دهنده DNA، آنژیمهای برش دهنده خاص و محدودگر و نقش حیاتی آنها، اتصال مولکولهای DNA به یکدیگر.

- ناقلين : پلاسمیدها، باکتریوفاژها، ناقلين برای سلولهای پستانداران.

- استخراج و خالص سازی مولکول DNA از سلولهای موجودات زنده و دست ورزی آن، تهیه کل DNA سلولی، تهیه DNA پلاسمیدی، تهیه DNA باکتریوفاژی.

- معرفی و ورود مولکول DNA به داخل سلولهای موجودات زنده.

ترانسفورماسیون، انتخاب نوترکیبها، معرفی DNA فاژی به سلولهای باکتریائی، انتخاب فاژهای نوترکیب، ترانسفورماسیون در سلولهای غیر باکتریائی.

۲ - کاربردهای بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک

الف - چگونگی بدست آوردن کلون از ژن خاص: مسأله انتخاب مستقیم، تعیین هویت و شناسائی کلون.

ب - مطالعه محل و ساختمان ژن: چگونگی مطالعه محل یک ژن کلون یافته، روشهای تعیین ترتیب بازی DNA، روشهای PCR و RFLP.

ج - مطالعه ظاهر و بیان ژن: مطالعه رونوشت ژن کلون شده، مطالعه نحوه تنظیم بیان ژن، شناسائی و مطالعه محصولات ترجمه‌ای ژن کلون شده (HRT و HARM) و تجزیه و تحلیل پروتئین توسط جهش زائی در محیط خارج موجود زنده (in vitro mutagenesis).

د - دورگه سازی اسیدهای نوکلئیک: تعیین همساختی ژنتیکی.

۳ - بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک در تحقیقات.

الف - تولید پروتئین از ژنهای کلون شده: عدم بیان ژن‌های

تشهبا و تکوین گیاهان

تعداد واحد : ۲
نوع درس : نظری

مقدمه : مفهوم تنش و مهمترین عوامل تنشی مؤثر بر گیاهان
تشهبا ناشی از آلودگیهای محیطی، تغییرات ساختارهای بافتی و سلولی گیاهان در
برابر این تنشها .

تشهبا و اثرات آن بر پدیده های رویشی و زایشی گیاهان .
پرتوهای فرابنفش و اثر آنها بر تکوین اندامهای رویشی و تکوین و تحولات
اندامهای زایشی گیاهان .

آزن به عنوان یک عامل تنشزا، تشکیل و انتقال آزن، حساسیت گونه ها و تحولات
ساختاری و فرا ساختاری آنها در برابر آزن، مکانیسم اثر آزن در تحولات گیاهان .

فلوراید: منابع و اثرات ، حساسیت گیاهان به فلوراید، اثر فلوراید بر تکوین اندامهای
رویشی و زایشی گیاهان، مکانیسم عمل فلوراید بر گیاهان .
اثرات سموم مورد استفاده در پشتیبانی از گیاهان بر تکوین اندامهای رویشی و
زایشی (تکوین پرچمها، تحولات سلولی گردها، تکوین تخمرکها).

منابع :

Threshow. M & Anderson F.K. 1989. Plants Stress from

Airpollution Wiley.

Shaw. C.H. Plant Molecular Biology. 1988.

مالوفیتهاي ايران

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع درس : نظری

- مقدمه‌ای درباره شوری خاک و علل آن، مشکلات مربوط به این رویداد، زیانهای اقتصادی ناشی از شوری
- توزیع مناطق شور در ایران و جهان
- توزیع تالابهای شور در ایران و جهان
- اثرات شوری بر ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی خاکها
- معرفی تیرهایی که در آنها تعدادی گونه‌های شور رُست وجود دارند مانند تیرهای

**Chenopodiaceae , Polygonaceae , Tamaricaceae
Frankeniaceae , Brassicaceae , Phizophoraceae
Poaceae**

- ویژگیهای کلی شور رُستها
- اثر شوری بر رویش دانه و رشد و نمو گیاه
- اثر شوری در برگ
- اثر شوری در ساختار ساقه
- اثر شوری در ساختمان ریشه
- ساختمان و عمل غدد نمکی در گیاهان
- جنبه‌های متابولیستی و بیوشیمیایی برداشتی در برابر نمک مانند اثرات شوری بر فعالیت آنزیمهها، فتوستتر و تنفس
- اثر توأم عوامل محیطی و شوری بر رشد گیاه مانند درجه گرما و شوری، پرتوافکنی و شوری، رطوبت و شوری
- اصلاح خاکهای شور

